

Digiroadin ja Suomen Tieyhdistyksen yksityistie -tietoisku

Teuvo Taura, Suomen Tieyhdistys

20.9.2023

Yksityisteiden valtionavustukset

Avustettavat hankkeet

- Ensisijaisesti avustettavat hankkeet:
 - Huonokuntoiset sillat ja suuret rummut (Ø1000mm)
 - Merkittävät ja yllättävät luonnonolosuhteiden aiheuttamat korjauskohteet
- Lisäksi voidaan avustaa:
 - Tien kantavuuden ja kuivatuksen parantaminen
 - Liikenneturvallisuuden parantaminen (kaarteen oikaisu, liittymäkohdan parantaminen tai tielinjan siirtäminen)
 - Metsäteiden parantaminen

Avustushakemuksen liitteet

- Hakemukseen on aina liitettävä

Rekisteriote ja karttaliite, johon tien vaikutusalueen pysyvä asutus on merkitty (Maanmittauslaitos, Ote kiinteistötietojärjestelmästä/yksityistie)

Todistus tai muu tuloste ajantasaista tiedoista tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (digiroad)

Pöytäkirjaote tiekunnan kokouksesta, jossa avustuksen hakemisesta on päätetty

Suunnitelma-asiakirja (työselitys, suoritepohjainen kustannusarvio, suunnitelmakartta)

- Tarvittaessa toimitettavat liitteet

Aukkolausunto (silta- ja rumpuaukon mitoitukseen liittyvä asiantuntijalausunto)

Muut luvat, suostumukset, lausunnot ja sopimukset tarvittaessa

Tiekunnan säännöt, jos tiekunta on vahvistanut sellaiset itselleen

Valtakirja asiointia varten (koskee asiointia Aluehallinnon asiointipalvelussa)

Suunnittelu, valvonta ja katselmukset

- Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa että parantamishanke toteutetaan tarkoituksenmukaisimmalla tavalla mahdollisimman edullisesti ympäristö- ja luonnonarvot huomioon ottaen. Suunnittelussa tulee käyttää ammattitaitoista suunnittelijaa
- Kantavuuden parantamishankkeissa suunnittelun tulee lähtökohtaisesti perustua kantavuusmittaukseen

Rakennekerrokset avustetaan 80Mn/m² saakka

Kulutuserros tiivistettynä 5cm

- Avustettavaan hankkeeseen liittyy alku- ja lopputarkastus, lisäksi tarvittaessa välikatselmus
- Tiekuunta nimeää avustuksen vastaanoton yhteydessä hankkeelle valvojan
- Valvoja ja tiekuunta vastaavat hankkeesta

Siltahankkeet

- Avustettavia siltahankkeita ovat:

Koko sillan uusiminen

Sillan korvaaminen putkisillalla tai rummulla

Siltarakenteiden uusiminen ja korjaaminen

- Siltahankkeissa tiekunta tilaa ja tarkastuttaa sillan rakennus- korjaussuunnitelmat ennen niiden toimittamista ELY-keskukseen
- Tiekuunnan tulee olla yhteydessä ELY-keskukseen hyvissä ajoin ennen mahdollisen parantamishankkeen suunnittelun aloittamista ja suunnitelmien tilaamista
- Siltasuunnittelijalla ja suunnitelmien tarkastajalla tulee olla riittävä kokemus ja pätevyys

Muistilista tiekunnille

- Varmistukaa ensin tien ja hankkeen avustuskelpoisuudesta
- Tiekuunnan kokouskäytännöt

Selkeät päätökset, valtuudet (+mahdolliset sopimukset kunnan kanssa)

- Käyttäkää ammattitaitoista suunnittelijaa ja valvojaa
- Valtion avustusosuus 70 % (Sillat 85 %)
- Tiekuunnan kustannusosuus
- ELY-keskus päättää avustuksista hakemusten perusteella ja määrärahojen puitteissa
- Valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia, alle 10 000 euron hankkeita avustetaan harvoin
- Tien normaalia kunnossapitoa ei avusteta
- Hankkeen raportointi

Yksikkölaskelman päivittäminen- uudet yksiköintisuositukset 2023

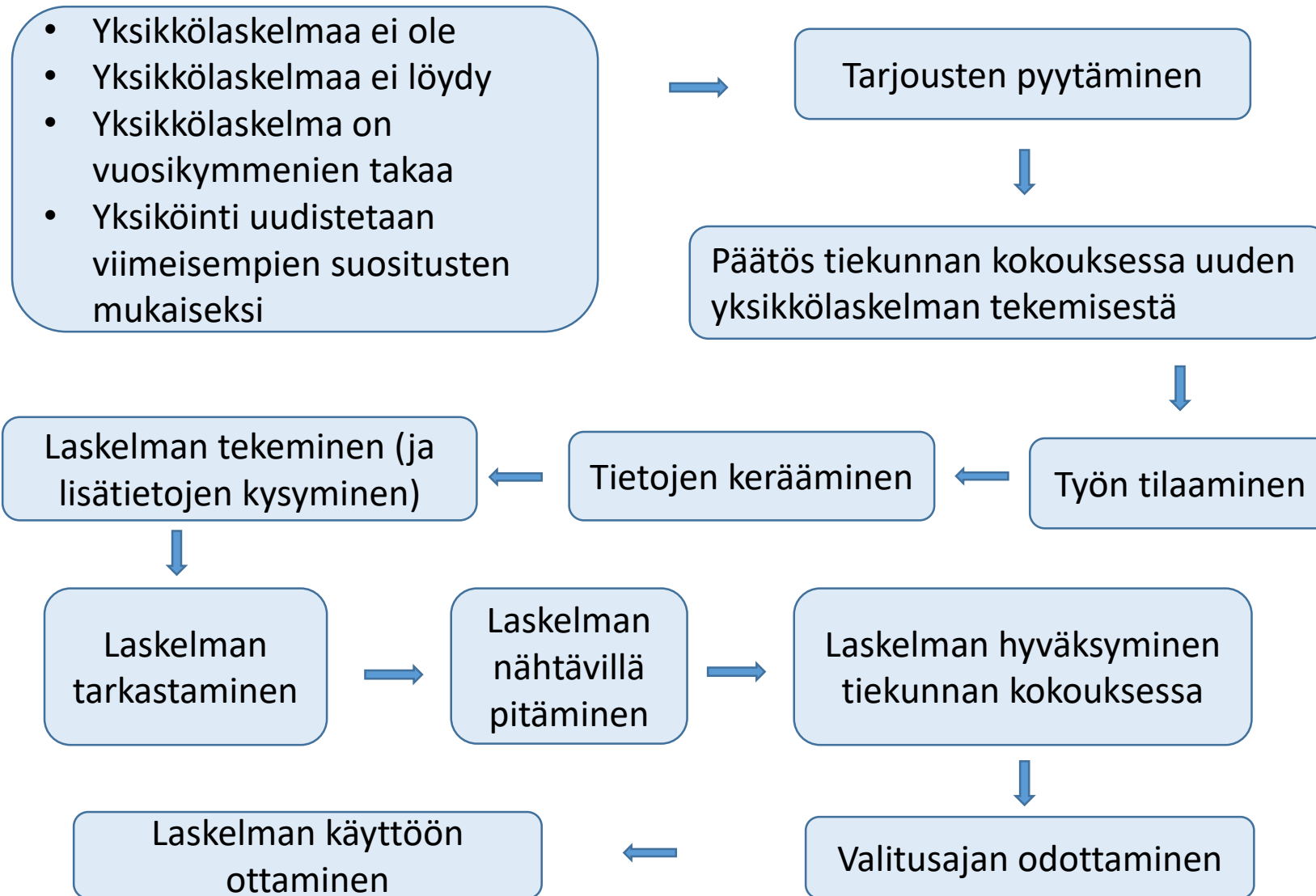
Suomen Tieyhdistys ry

Yksiköinnin lähtökohta

- Tienpitovelvollisuus ja siitä aiheutuvat kustannukset jaetaan tieosakkaiden kesken tieyksikköjen perusteella (35 §).
- Toimielimen tehtävä on laatia tiekunnan kokouksen vahvistettavaksi ehdotus tieyksikkölaskelmasta tieyksiköiden määräämiseksi tai niiden jaon muuttamiseksi (56 §).
- Tieosakkaan vaatimuksesta tieyksikköjen jakoon on tehtävä tarpeelliset muutokset (36 §).
- Jos tieyksikkölaskelma on ollut voimassa vähintään 5 vuotta muuttumattomana, on tieosakkaalla oikeus vaatia jako kokonaan uudelleen toimitettavaksi (36§).
- Suositellaan noudattamaan maanmittauslaitoksen julkaisua Yksityistien yksiköinti. Uusi suositus julkaistiin keväällä 2023.

Yksikkölaskelman tekeminen

Yksikkölaskelman päivittäminen

Yksittäisen tieosakkaan tienkäyttö on muuttunut

- Tieosakas on ilmoittanut muutoksesta
- Toimielin on havainnut muutoksen

- Toimielin laskee uudet yksiköt
- Asiantuntija laskee uudet yksiköt

Kokouksen asialistalle maininta, minkä kiinteistön yksiköitä muutetaan

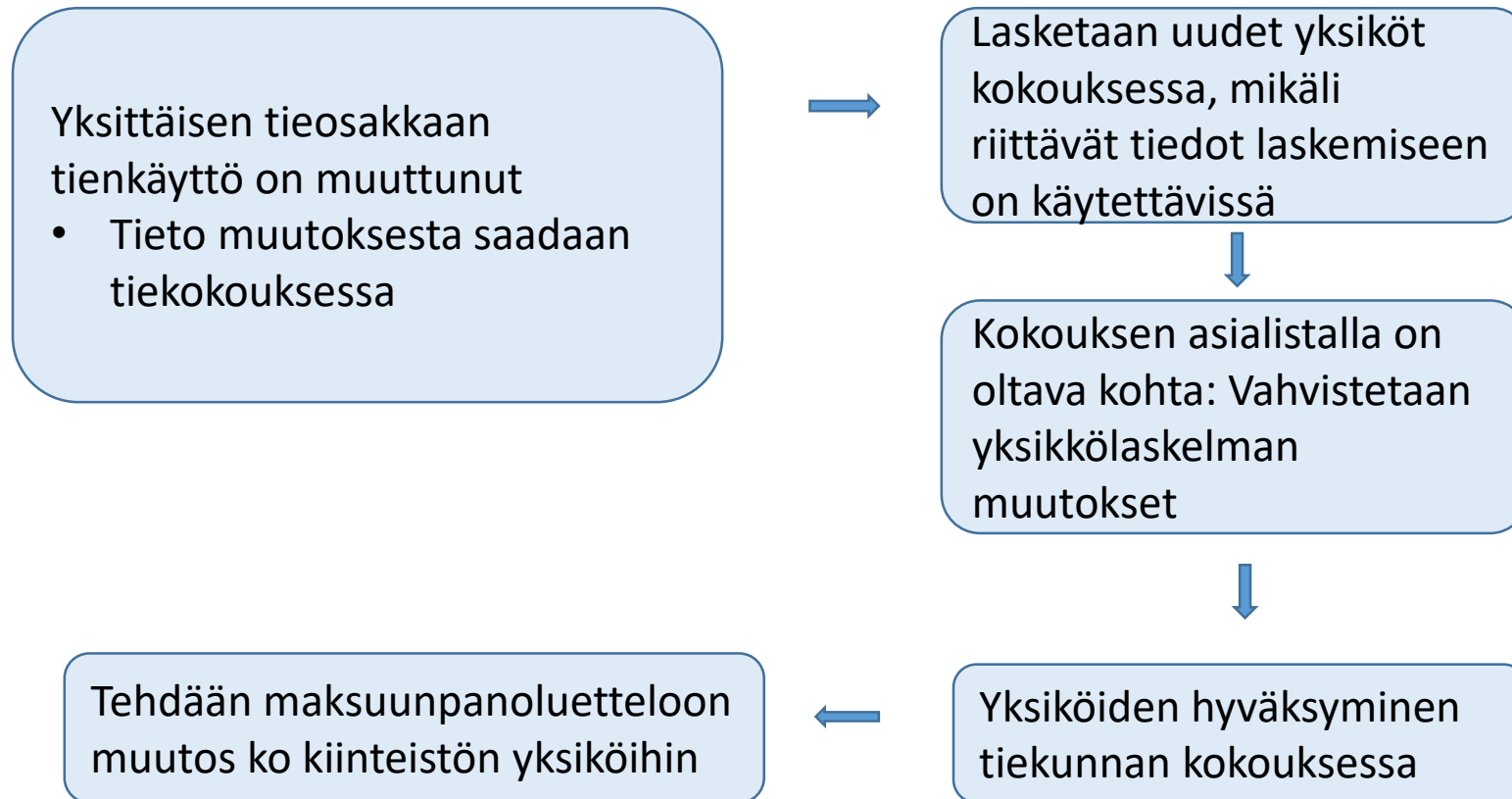

Yksiköiden hyväksyminen tiekunnan kokouksessa

Vahvistetaan maksuunpanoluettelo uusien yksiköiden mukaisena

Yksikkölaskelman päivittäminen

Huom! Epäselvät tapaukset jätetään käsittelemättä ja annetaan toimielimen tehtäväksi valmistella esitys seuraavaan tiekunnan kokoukseen

Painolukuja: Asunto (A)

Asuinkiinteistö, joka on vakituksessa asuinkäytössä

Asunto (A)=1700 tonnia/asunto/v (asuntokunta)

Elinkaaren aikana perheeseen kuuluu 1-2 aikuista ja mahdollisesti lapsia.

Asuntokunnan ajokorttien tai autojen lukumäärä ei ole olennaista.

Korjauskerroin: Jos asunnon liikenne poikkeaa merkittävästi yksiköitävän tien keskimääräisestä asunnon liikenteestä, on painolukua mahdollista alentaa 10 - 30 %.

Rakentamaton asuinkiinteistötonntti on 15 t/v

Painolukuja: Vapaa-ajan asunto (V)

A. Ympärivuotinen käyttö; 1 300 tn/v

- Liikenne on säännöllistä ja jatkuvaa ympäri vuoden, ei kuitenkaan päivittäistä

B. Kesämökki; 750 tn/v

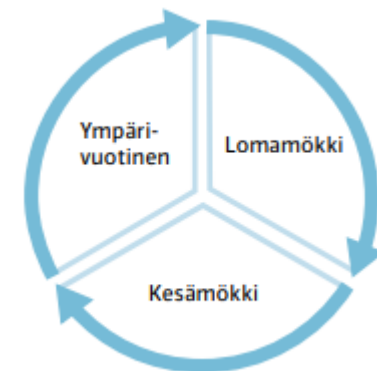
- Liikennettä melko tyypillisesti kevät-, kesä- ja syksyaikoina, mutta ei juurikaan talviaikaan.

C. Lomamökki 350 tn/v

- Liikennettä on pääosin parhaimpana kesäaikana (kesä-elokuu)

Rakentamaton lomakiinteistöntontti on 15 t/v

Painoluvun korjaustekijöitä: Jos asunnon liikenne poikkeaa merkittävästi yksiköitävän tien keskimääräisestä asunnon liikenteestä, on painolukua mahdollista alentaa 10 - 30 %.

Painolukuja: Maatalous

Pelto (P)

- Viljelmän normaalit viljelytyömatkat tuotantokeskuksen ja peltolohkon välillä
- Lasketaan peltolohkoittain
- Pelto voi olla aktiivisessa viljelyssä, kesantona tai laitumena.
- Matkat voivat olla viljelijän tai ulkopuolisen urakoitsijan suorittamia
- Painoluku on tuotantosuunnasta riippuen jaettu kahteen pääluokkaan, kasvinviljelytiloihin sekä nautakarjatiloihin.
- Muiden tuotantosuuntien osalta painolukua voidaan tarkentaa korjaamalla kasvinviljelyn painolukua korjauskertoimella.

Painolukuja, Pelto (P)

A. Kasvinviljely 60 tonnia/ha

- Viljelykasvit voivat olla syys- tai kevätkylvössä, sekä yksi tai monivuotisia.
- Kasvinviljelyn peltolohkoilta sato korjataan yleensä kerran vuodessa.

B. Nautakarja 130 tonnia/ha

- Pääasiallisen viljelykasveina nautakarjatiljoilla on nurmi.
- Sato korjataan 1-3 kertaa vuodessa.
- Painolukuun kuuluu myös mm. karjan laiduntaminen sekä lannanlevitys.

Painolukuja, Pelto (P)

Painoluvun korjaustekijät

- Kasvinviljelyn painolukua 60 t/ha voidaan korjata
 - Sika- ja siipikarjatilat + 40 %. Sika- ja siipikarjatililla voidaan käyttää painoluvun korjausta, mikäli tilan pelloille levitetään lantaa.
 - Sokerijuurikas ja perunatilat + 80 %. Tilan pelloista osa voi kuulua kiertoon, missä viljellään sokerijuurikasta tai perunaa. Tällöin korjauskerrointa käytetään vain näille peltolohkoille.
 - Pysyvästi sadonkorjuun ulkopuolella olevat pellot – 70 %

Maatalouden tuotantokeskuksen liikenne

Muu liikenne

Muuhun liikenteeseen lasketaan matkat, jotka syntyvät maatalouden harjoittamisesta, mutta suuntautuvat muualle kuin peltolohkoille.

Laskennan lopputuloksena saadaan painoluku tai joukko painolukuja, joita käytetään sellaisenaan suoraan. Painoluku ei ole hehtaariperusteinen.

Maatalouden tuotantokeskuksen liikenne

Muu liikenne: Liikenteen laskennassa huomioitavia ajoneuvoja ja -kertoja

- Tuotantopanokset, lannoitteet
 - Pellon viljelyssä käytettävien lannoitteiden kuljetus. Ellei tilalta saada tarkempia tietoja kuljetettavana määränä voidaan käyttää 0,4 t / ha, luku kerrotaan tilan viljelypinta-alalla.
- Tuotantopanokset, siemenet
 - Pellon viljelyssä käytettävien siementen kuljetus. Ellei tilalta saada tarkempia tietoja kuljetettavana määränä voidaan käyttää viljojen keskimääräistä kylvömäärää 0,2 t / ha, luku kerrotaan tilan viljelypinta-alalla.

•

Maatalouden tuotantokeskuksen liikenne

Muu liikenne: Liikenteen laskennassa huomioitavia ajoneuvoja ja -kertoja

- Sadon kuljetus varastolta
 - Tilalta ulos kuljetettava sato. Ellei tilalta saada tarkempia tietoja, kuljetettavana määränä voidaan käyttää viljojen keskimääräistä satoa 4 t/ha, luku kerrotaan tilan viljelypinta-alalla.
- Traktorin ja kuivaajan polttoaineet
 - Tilan koneiden polttoaineiden, mahdollisen kuivurin sekä muiden tuotantorakennusten lämmitysöljyn tai muun polttoaineen kuljetukset.
- Tuotantoeläinten kuivikkeet
- Tuotantoeläimet tilalle ja tilalta
- Ostettu rehu eläimille

Maatalouden tuotantokeskuksen liikenne

Muu liikenne: Liikenteen laskennassa huomioitavia ajoneuvoja ja -kertoja

- Tuotantoeläinten tuotokset (maito, kananmunat)
- Tilalle palkatut henkilöt
- Tilan ulkopuoliset ammattilaiset
 - Tilalla käyvien ulkopuolisten ammattilaisten matka mm. Koneiden huoltohenkilöstö, eläinlääkäri, sorkkienhoitaja seminologi yms. Liikenne on yleensä henkilö- ja pakettiautoliikennettä.

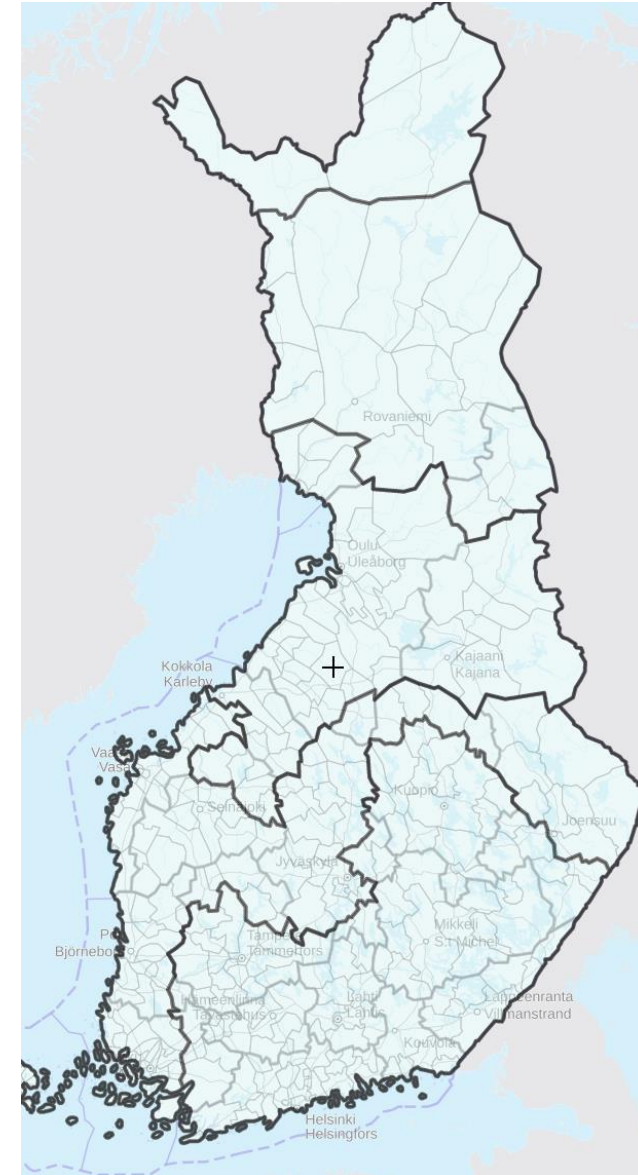
Painolukuja, Metsä (M)

Metsäkiinteistön painoluku lasketaan metsälohkoittain

- Metsän painoluku arvioidaan maantieteellisen alueen metsän keskikasvun ja siitä johdetun hakkuukertymän perusteella.
- Metsälohkon liikenne kattaa hakkuusta, puutavarankuljetuksesta, sekä metsänhoitotöistä aiheutuvan liikenteen. Myös kantojen ja hakkuutähteiden keruu ja kuljetus sisältyy metsäliikenteeseen.
- Myös muu yleinen käyntiliikenne, joka metsälohkolle suuntautuu, sisältyy painolukuun (esimerkiksi virkistys-, marjastus sekä satunnainen liikenne, joka metsästyksestä aiheutuu). Jos metsästyksestä aiheutuva liikenne on satunnaiskäyttöä yleisempää, arvioidaan se muuna liikenteenä ja määrätään liikenteestä käyttömaksu

Metsän painoluvut

Alue	Keskikasvu metsämaa m/ha/v	Metsälohkon liikenne (M) t/ha
1	7,4	21
2	6,5	18
3	4,2	11
4	2,3	7
5	1	3

Metsäliikenteen kulkumatka

- Yksittäisessä tieyksikkölaskelmassa metsäliikenteen kulkumatkoja määritettäessä käytetään joko ajo-neuvon käänköpaikkamahdollisuutta tai metsälohkon painopistettä.
- Tien kaikille osille ja tieosakkaille noudatetaan samaa määrittäystapaa.
- Käänköpaikkoja sovelletaan vain metsäteillä eli teillä, joissa metsän tieyksikköiden määrä on yli 50 % tien kaikista tieyksiköistä.
- Käänköpaikan soveltaminen ei koske läpikulkuteitä.